

PODSTAWY KASACYJNE W PROCESIE CYWILNYM

redakcja naukowa Maciej Rzewuski

Arkadiusz Bieliński, Joanna May, Aneta Mendrek
Magdalena Rzewuska, Maciej Rzewuski
Bartosz Trocha, Ireneusz Wolwiak

BIBLIOTEKA SĄDOWA

PODSTAWY KASACYJNE W PROCESIE CYWILNYM

redakcja naukowa Maciej Rzewuski

Arkadiusz Bieliński, Joanna May, Aneta Mendrek
Magdalena Rzewuska, Maciej Rzewuski
Bartosz Trocha, Ireneusz Wolwiak

BIBLIOTEKA SĄDOWA

Zamów książkę w księgarni internetowej

profinfo.pl
księgarnia internetowa

Stan prawny na 16 września 2024 r.

Recenzent

Dr hab. Kinga Flaga-Gieruszyńska, profesor Uniwersytetu Szczecińskiego

Wydawczyni

Małgorzata Stańczak

Redaktorka prowadząca

Joanna Tchorek

Opracowanie redakcyjne

Anna Popławska

Projekt okładek serii

Wojtek Janikowski, Przemek Dębowski

Poszczególne rozdziały napisali:

Arkadiusz Bieliński – rozdz. IV

Joanna May – rozdz. V

Aneta Mendrek – rozdz. II

Magdalena Rzewuska – rozdz. VI

Maciej Rzewuski – rozdz. III

Bartosz Trocha – rozdz. VII

Ireneusz Wolwiak – rozdz. I

© Copyright by Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., 2024

ISBN 978-83-8390-074-2

Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o.

Dział Praw Autorskich

01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33

tel. +48 728 313 462

e-mail: PL-ksiazki@wolterskluwer.com

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	11
Wprowadzenie	15
Rozdział I	
Naruszenie prawa materialnego przez błędną wykładnię	
<i>(Ireneusz Wolwiak)</i>	19
1. Uwagi wprowadzające	19
2. Wykładnia przepisów prawa materialnego	22
2.1. Uwagi wstępne	22
2.2. Koncepcje wykładni.....	26
2.2.1. Wykładnia klaryfikacyjna.....	31
2.2.2. Wykładnia derywacyjna.....	37
2.2.3. Analiza dalszych postulatów w zakresie wykładni	42
2.2.4. Reguły wnioskowania	49
3. Błędną wykładnią prawa materialnego jako podstawa skargi kasacyjnej.....	56
3.1. Istota zarzutu błędnej wykładni prawa materialnego ...	56
3.2. Stanowisko Sądu Najwyższego w przedmiocie wykładni prawa materialnego	68
3.3. Sporządzenie zarzutu błędnej wykładni prawa materialnego.....	72
4. Podsumowanie.....	76

Rozdział II

Naruszenie prawa materialnego przez niewłaściwe

zastosowanie (<i>Aneta Mendrek</i>)	79
1. Uwagi wprowadzające	79
2. Pojęcie prawa materialnego w rozumieniu pierwszej podstawy kasacyjnej.....	81
3. Naruszenie prawa materialnego – zagadnienia szczegółowe	83
3.1. Naruszenie <i>lex contractus</i> z perspektywy pierwszej podstawy kasacyjnej.....	83
3.2. Charakter autonomicznych źródeł prawa pracy.....	85
3.3. Odróżnienie prawa materialnego i procesowego.....	86
3.4. Prawo kolizyjne i prawo obce	92
3.5. Naruszenie przepisów regulujących warunki uznania orzeczenia sądu państwa obcego lub wyroku sądu polubownego	94
3.6. Rozgraniczenie sfery faktów od sfery prawa	95
3.7. Poprawne sformułowanie skargi kasacyjnej	98
3.8. Objęcie pierwszą z podstaw kasacyjnych naruszenia prawa materialnego niewytkniętego w postępowaniu apelacyjnym.....	101
4. Wzajemna relacja podstaw kasacyjnych	102
5. Wzajemna relacja obu postaci naruszenia prawa materialnego.....	105
6. Niewłaściwe zastosowanie prawa materialnego.....	107
7. Skutki niewłaściwego określenia postaci naruszenia prawa materialnego	115
8. Braki w ustaleniach faktycznych jako niewłaściwe zastosowanie prawa materialnego (błąd subsumcji)	121
9. Podsumowanie.....	124

Rozdział III

Naruszenie przepisów postępowania, które mogło mieć

istotny wpływ na wynik sprawy (<i>Maciej Rzewuski</i>)	127
1. Uwagi wprowadzające	127
2. Naruszenie przepisów postępowania	128

2.1. Przepisy postępowania a przepisy prawa materialnego.....	128
2.2. Zarzut naruszenia przepisów postępowania.....	131
2.3. Ograniczenie naruszenia przepisów postępowania do sądu drugiej instancji.....	135
3. Związek kauzalny między naruszeniem przepisów postępowania a kształtem zaskarżonego rozstrzygnięcia...	137
4. Istotność naruszenia przepisów postępowania.....	142
5. Nieważność postępowania jako podstawa kasacyjna	148
6. Wybrane zagadnienia szczegółowe.....	152
6.1. Wady uzasadnienia orzeczenia jako podstawa kasacyjna.....	152
6.2. Zarzut naruszenia art. 382 k.p.c.....	156
6.3. Naruszenie przepisów postępowania w ujęciu transgranicznym.....	159
7. Podsumowanie.....	159

Rozdział IV

Naruszenie podstawowych zasad porządku prawnego (udział w postępowaniu kasacyjnym Prokuratora

Generalnego) (Arkadiusz Bieliński)	161
1. Uwagi wprowadzające	161
2. Podmioty szczególnie uprawnione	163
3. Status prokuratora na gruncie postępowania kasacyjnego...	166
4. Możliwość wniesienia kilku skarg kasacyjnych w tożsamej sprawie.....	170
5. Podstawy skargi kasacyjnej wnoszonej przez Prokuratora Generalnego	172
6. Weryfikacja spełnienia przesłanki kwalifikowanej przez Prokuratora Generalnego.....	177
7. Podsumowanie.....	179

Rozdział V

Naruszenie konstytucyjnych wolności albo praw człowieka i obywatela (udział w postępowaniu kasacyjnym Rzecznika Praw Obywatelskich) (Joanna May)

1. Uwagi wprowadzające	181
------------------------------	-----

2. Status i uprawnienia Rzecznika Praw Obywatelskich	183
3. Legitymacja Rzecznika Praw Obywatelskich.....	186
4. Wniesienie skargi kasacyjnej przez Rzecznika Praw Obywatelskich.....	189
5. Prymat interesu prywatnego nad interesem publicznym...	191
6. Kwalifikowana podstawa skargi kasacyjnej.....	192
7. Konstytucyjne wolności oraz prawa człowieka i obywatela	195
8. Podsumowanie.....	199

Rozdział VI

Naruszenie praw dziecka (udział w postępowaniu kasacyjnym Rzecznika Praw Dziecka) (Magdalena

<i>Rzewuska</i>).....	201
1. Uwagi wprowadzające	201
2. Kompetencje Rzecznika Praw Dziecka	202
3. Wniesienie skargi kasacyjnej przez Rzecznika Praw Dziecka.....	206
4. Podstawy skargi kasacyjnej wnoszonej przez Rzecznika Praw Dziecka.....	209
5. Istota praw dziecka	215
6. Pojęcie „dziecko”	219
7. Zasada dobra dziecka.....	223
8. Przykłady skarg kasacyjnych wniesionych przez Rzecznika Praw Dziecka	226
9. Podsumowanie.....	230

Rozdział VII

Zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów

(<i>Bartosz Trocha</i>).....	233
1. Uwagi wprowadzające	233
2. Geneza regulacji art. 398 ³ § 3 k.p.c.	234
3. Istota regulacji art. 398 ³ § 3 k.p.c.....	242
3.1. Uwagi ogólne – identyfikacja węzłowych problemów...	242
3.2. Pojęcie zarzutów dotyczących ustalenia faktów	246
3.3. Pojęcie zarzutów dotyczących oceny dowodów	252
3.4. Cel zakazu z art. 398 ³ § 3 k.p.c.....	257

4. Przepis art. 398 ³ § 3 k.p.c. a podstawa kasacyjna dotycząca naruszeń prawa procesowego.....	263
4.1. Uwagi ogólne.....	263
4.2. Przepis art. 398 ³ § 3 k.p.c. a naruszenia dotyczące gromadzenia i weryfikowania twierdzeń o faktach	265
4.3. Przepis art. 398 ³ § 3 k.p.c. a naruszenia dotyczące uzasadnienia wyroku sądu drugiej instancji w zakresie jego podstawy faktycznej.....	270
4.4. Przepis art. 398 ³ § 3 k.p.c. a naruszenia wybranych przepisów o postępowaniu apelacyjnym	274
4.5. Konsekwencje pośredniego zakwestionowania ustalenia faktów lub oceny dowodów w ramach podstawy kasacyjnej z art. 398 ³ § 1 pkt 2 k.p.c.....	277
5. Przepis art. 398 ³ § 3 k.p.c. a podstawa kasacyjna dotycząca naruszeń prawa materialnego	278
6. Konsekwencje naruszenia przez stronę zakazu z art. 398 ³ § 3 k.p.c.....	287
7. Podsumowanie.....	291
Bibliografia.....	293
O Autorach.....	309

WPROWADZENIE

Przeobrażenia ustrojowe z lat 90. ubiegłego wieku skutkowały szeregiem zmian w porządku prawa polskiego, w tym także w zakresie formuły procesu cywilnego. Odejście od zasady prawdy obiektywnej, przy wyraźnym ograniczeniu aktywnej roli sądu cywilnego w zakresie postępowania dowodowego, przyczyniło się do wzmocnienia zasad kontradyktoryjności, dyspozycyjności i równości stron, a w konsekwencji – pozwoliło na nowo zidentyfikować role stron postępowania i zasady ich procesowej aktywności. W nowym świetle zaczęto też postrzegać instytucję skargi kasacyjnej oraz zakres i znaczenie tego środka.

Skarga kasacyjna w obecnym kształcie i formule została wprowadzona do polskiego systemu prawnego ustawą z 22.12.2004 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych¹. Do momentu wejścia w życie wskazanej nowelizacji w postępowaniu cywilnym od orzeczeń sądu drugiej instancji przysługiwała kasacja. Jak wskazywano w uzasadnieniu projektu wspomnianej ustawy z 22.12.2004 r., skarga kasacyjna stała się środkiem zaskarżenia od prawomocnych orzeczeń sądów drugiej instancji. Legitymację do jej wniesienia uzyskali także Prokurator Generalny i Rzecznik Praw Obywatelskich, a z dniem 9.11.2010 r. (tj. chwilą wejścia w życie ustawy z 24.09.2010 r. o zmianie ustawy o Rzeczniku Praw Dziecka oraz niektórych innych ustaw²) dodatkowo Rzecznik Praw Dziecka.

¹ Dz.U. z 2005 r. Nr 13, poz. 98.

² Dz.U. Nr 197, poz. 1307.

Jest poza sporem, że „konstrukcja skargi kasacyjnej jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia podkreśla rolę środka zaskarżenia funkcjonującego głównie w celu ochrony interesu publicznego w postaci zapewnienia jednolitości wykładni oraz wkładu Sądu Najwyższego w rozwój prawa i jurysprudencki. Co istotne, skarga kasacyjna jest niepełnym środkiem zaskarżenia, służy bowiem zaskarżeniu orzeczenia i przeprowadzeniu kontroli tylko w wypadku zaistnienia określonej i ograniczonej grupy błędów, które mogą być zakwalifikowane pod jedną z podstaw kasacyjnych. W systemie ograniczonego zaskarżenia sąd ocenia prawidłowość orzeczenia na podstawie zgodności podniesionych przez skarżącego uchybień z podstawami wskazanymi w ustawie”³.

Już niemal wiek temu M. Waligórski trafnie podkreślał, iż „nie można zapominać, że skoro droga skargi kasacyjnej jest jedynym a zarazem ostatecznym w zasadzie środkiem dla usunięcia niekorzystnego dla strony orzeczenia, to strona z natury rzeczy będzie dążyć do wysunięcia wszystkich zarzutów dla wykazania niesłuszności orzeczenia. Ponieważ jednak zarzuty podlegające rozpoznaniu przez instancję kasacyjną są przedmiotowo ograniczone, to wskutek tego strony starają się niejednokrotnie pod osłoną przyczyn kasacyjnych przemycić zarzuty należące do sfery zagadnień spod oceny sądu kasacyjnego wyjętej [...]. Jest więc rzeczą sędziego kasacyjnego, aby zapobiec degeneracji instytucji kasacji, poddać sprecyzowane w skardze zarzuty swej bystrej obserwacji, zmierzającej do ocenienia, czy zarzuty te dadzą się podporządkować

³ *Uwagi Sądu Najwyższego do prezydenckiego projektu ustawy o zmianie ustawy o Państwowej Komisji do spraw wyjaśnienia przypadków czynności skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności wobec małoletniego poniżej lat 15 oraz niektórych innych ustaw z dnia 16 września 2022 r.*, BSA II.021.39.2022, <https://orka.sejm.gov.pl/Druki9ka.nsf/0/6733518783D64A95C12588C600468835/%24File/2528-005.pdf> (dostęp: 15.07.2024 r.). Zob. też T. Erciński, *Ograniczenia w dostępności do kasacji w sprawach cywilnych* [w:] *Prace z prawa prywatnego. Księga pamiątkowa ku czci Sędziego Janusza Pietrzykowskiego*, red. Z. Banaszczyk, Warszawa 2000, s. 75 i n.; J. Gudowski, *Kasacja w postępowaniu cywilnym po zmianach dokonanych ustawami z dnia 12 i 24 maja 2000 r.*, PS 2001/2, s. 6 i n.; J. Gudowski, *Pogląd na kasację* [w:] *Proces cywilny. Nauka. Kodyfikacja. Praktyka. Księga jubileuszowa dedykowana Profesorowi Feliksowi Zedlerowi*, red. P. Grzegorzczak, K. Knoppek, M. Walasik, Warszawa 2012, s. 155 i n.; W. Sanetra, *O roli Sądu Najwyższego w zapewnieniu zgodności z prawem oraz jednolitości orzecznictwa sądowego*, PS 2006/9, s. 14 i n.

Rozdział I

NARUSZENIE PRAWA MATERIALNEGO PRZEZ BŁĘDNĄ WYKŁADNIĘ

Ireneusz Wolwiak

1. Uwagi wprowadzające

Prawodawca zamieszcza w Kodeksie postępowania cywilnego jako jedną z podstaw wniesienia przez stronę nadzwyczajnego środka zaskarżenia w postaci skargi kasacyjnej naruszenie przez sąd drugiej instancji prawa materialnego przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie (art. 398³ § 1 pkt 1 k.p.c.). Przepis nie zawiera dalszej treści, która mogłaby wskazywać na odmienne rozumienie użytego w tym zdaniu spójnika „lub” jako funkтора zdaniotwórczego. Zatem ujawnia się potrzeba wprowadzenia tutaj zasad logiki formalnej. Przeniesienie zasad tej logiki na płaszczyznę prawną – przy zdaniu sobie sprawy z ograniczeń, jakie niesie ze sobą możliwość zastosowania tej regulacji do zdań tekstu prawnego (które nie dotyczą opisu rzeczywistości) – pozwala jednak na twierdzenie o występowaniu w tym wypadku alternatywy zwykłej. Prowadzi to do wniosku o dopuszczalności oparcia skargi kasacyjnej tylko na przesłance naruszenia prawa materialnego przez błędną jego wykładnię. Odrębną przesłanką będzie wówczas naruszenie prawa materialnego przez jego niewłaściwe zastosowanie. Dopuszczalne jednak staje się oparcie skargi kasacyjnej zarówno na przesłance naruszenia prawa materialnego przez jego błędną wykładnię, jak i na przesłance niewłaściwego zastosowania prawa materialnego.

W rozdziale tym dalsze uwagi będą skoncentrowane na pierwszej z wymienionych podstaw skargi kasacyjnej, jaką jest naruszenie prawa materialnego przez błędną jego wykładnię.

Ustawodawca nie odwołał się przy tym w art. 398³ § 1 pkt 1 k.p.c. do określonego rodzaju wykładni, w oparciu o reguły której należałoby rozważać zaistnienie przypadku wystąpienia błędu w jej przeprowadzeniu. Nie ma też zbieżności poglądów w nauce co do oznaczonej koncepcji wykładni obejmującej postanowienia przepisów cywilnego prawa materialnego. Odmiennosc zaprezentowanych tez co do prowadzenia wykładni pojawia się już w przedmiocie samej decyzji o konieczności jej dokonania, gdy zróżnicowanie przejawia się w stanowisku o występowaniu wyrazistej i jasnej treści przepisu. Skoro zatem ustawa nie wprowadza żadnego uregulowania co do odpowiedniego toku czynności prowadzenia wykładni przepisów prawa cywilnego materialnego, to pozostaje decyzja strony o zamieszczeniu w uzasadnieniu podstawy skargi kasacyjnej wywodu prawnego według dyrektyw jednej z koncepcji wykładni opracowanych w nauce. Ma ona wykazać błędność wykładni przeprowadzonej przez sąd drugiej instancji wraz z zaprezentowaniem jej w wymiarze prawidłowym, choć rzadkością będzie sytuacja, gdy sąd drugiej instancji dokona analizy przepisów praw materialnego zgodnie z całością metody oznaczonej wykładni. Nawet w tych wypadkach, w których sąd powołał się na wykładnię, będzie ona ograniczona do wybranej reguły jej prowadzenia, jeśli nie do poszczególnych jej elementów.

W obszarze wykładni przepisów znajdują się ponadto reguły inferencyjne. Kodeks postępowania cywilnego w treści art. 398³ § 1 pkt 1 nie zawiera także żadnych ograniczeń co do prowadzenia wykładni. Dlatego za dopuszczalne należy uznać powołanie w ramach podstawy skargi kasacyjnej, jaką jest błędna wykładnia przepisów, ich zastosowanie dla wykazania nieprawidłowości postępowania sądu drugiej instancji, który wydał orzeczenie w oparciu o przepis prawa materialnego w następstwie błędnie wyprowadzonej normy prawnej bądź braku takiej czynności przy użyciu reguł inferencyjnych. Przypadki takiego wnioskowania łączą się najczęściej z wnioskowaniem z analogii bądź z przypadkiem zastosowania *argumentum a contrario*. Sąd Najwyższy sięga w swoich rozważaniach do wnioskowania inferencyjnego w obrębie wykładni

przepisów, by wyprowadzić w oparciu o jedną z takich reguł normę zachowania strony na podstawie przepisu, który nie znalazłby bezpośredniego zastosowania. Najczęściej jest to reguła analogii z ustawy (rzadko zaś analogia z prawa). Równie rzadko można spotkać się z przypadkiem prowadzenia przez Sąd Najwyższy takiej wykładni w odwołaniu do reguł wnioskowania *a fortiori*.

Nie zawsze będzie to więc dokonanie wykładni przepisów prawa materialnego w sposób szybki i prosty. Ale też nikt nie zdejmie z sądu olbrzymiej odpowiedzialności – jak zaznaczono w doktrynie – jaka wiąże się z wydawaniem decyzji. Z zasady nie będzie bowiem ona zdeterminowana przez tekst prawa stosowanego ani przez reguły dowodowe¹. Prawodawca nie formułuje przepisów prawnych tak, by w każdej sytuacji nie budziły one wątpliwości i nie wymagały poddania ich wykładni². Norma, która ma być zastosowana, nie wyznacza jednoznacznie konkretnej decyzji jednostkowej nawet wówczas, gdy jest dostatecznie precyzyjnie sformułowana, gdy wyznacza możliwość orzeczenia tylko jednej konsekwencji prawnej i gdy znaczenie jej nie budzi wątpliwości³. Choć stwierdzenie braku wątpliwości co do treści przepisu jest tylko spojrzeniem na potrzebę prowadzenia wykładni przepisów, które nie jest w całości akceptowane w nauce. W odmiennej wypowiedzi wysuwany jest bowiem postulat konieczności interpretacji wszystkich przepisów, nawet gdy przy ogólnym zaznajomieniu się z ich treścią można uznać, że nie budzi ona wątpliwości.

Brzmienie art. 398³ § 1 pkt 1 k.p.c. o podstawie skargi kasacyjnej bazującej na błędnej wykładni prawa materialnego staje się uprawnieniem dla szerokiego zakresu dopuszczanych zasad prowadzenia postępowania

¹ J. Wróblewski, *Sądowe stosowanie prawa a prawotwórstwo*, PiP 1967/6, s. 877.

² J. Wróblewski, *Sądowe stosowanie prawa a prawotwórstwo...*, s. 877.

³ J. Wróblewski, *Sądowe stosowanie prawa a prawotwórstwo...*, s. 877. Przy zaznaczeniu poglądu autora co do braku konieczności wykładni przepisów, w razie gdy przepis jest sformułowany w sposób jasny – zob. uwagi w pkt 2.1.1. Natomiast Z. Ziemiński (*Problemy podstawowe prawoznawstwa*, Warszawa 1980, s. 79) podkreśla, że przepisy prawne na ogół nigdy nie polegają na sformułowaniu ściśle jednoznacznej wypowiedzi dyrektywnej, tak by wskazywały oznaczonym adresatom w określonych okolicznościach odpowiedni sposób zachowania.

dla wykazania nieprawidłowego działania sądu drugiej instancji w tym przedmiocie⁴. Szczególnie jest to istotne w momencie, gdy wykładnia nie będzie prowadzona według opracowanych przez naukę dyrektyw objętych określoną koncepcją wykładni. Uwagi strony skoncentrują się wtedy na poszczególnych wyrażeniach językowych, z dodatkowym tylko nawiązaniem do reguł wywiedzionych z obszaru wykładni językowej, systemowej i funkcjonalnej. Wprowadzenie przymusu adwokackiego w postępowaniu skargowym pozwala jednak przyjąć założenie, że zawarcie w skardze kasacyjnej uzasadnionej podstawy tego środka zaskarżenia będzie wiązało się z zamieszczeniem w niej spójnej i logicznej argumentacji prawniczej z odniesieniem jej do zasad wykładni prawniczej, nawet w razie nieprzeprowadzenia jej według ściśle wyznaczonych reguł ujętych w opracowanym modelu naukowym. Z kolei nieprzeprowadzenie wykładni w całości według takich zasad przez sąd drugiej instancji ma umożliwić twierdzenie, że znaczenie treści przepisu prawa materialnego przyjęte przez ten sąd jest błędne, i należy nadać jej znacznie, które zawarto w konkluzji przeprowadzonego wyводу prawniczego wraz z zaprezentowaną tam argumentacją.

2. Wykładnia przepisów prawa materialnego

2.1. Uwagi wstępne

Niezależnie od skróconych wywodów Sądu Najwyższego w zakresie prowadzenia wykładni przepisów, które zawarto przede wszystkim w uzasadnieniu orzeczeń dotyczących odmowy przyjęcia skargi ka-

⁴ Jak to zaznaczono jeszcze przed wejściem w życie Kodeksu postępowania cywilnego z 1930 r., istota i cele procesu cywilnego polegają na sprawdzeniu i ostatecznym ustaleniu słuszności żądań wnoszonych przez jedną osobę przeciwko innym; zob. E. Waśkowski, *System procesu cywilnego*, t. 1, *Wstęp teoretyczny. Zasady racjonalnego ustroju sądów i procesu cywilnego*, Wilno 1932, s. 97. Z dodaniem, że działalność sądów powinna polegać na podciągnięciu faktycznych okoliczności sprawy pod przepisy obowiązujące, jeśli została ona prawidłowo dokonana, to wyrok będzie słuszny, jeśli nieprawidłowo – niesłuszny (E. Waśkowski, *System...*, s. 98, 100). Przy czym wadliwość subsumcji może być rezultatem błędnego wytłumaczenia przez sąd przepisów prawnych (E. Waśkowski, *System...*, s. 100).

sacyjnej do rozpoznania bądź w motywach, które stały się podstawą rozstrzygnięcia w następstwie jej rozpoznania, należy w tym miejscu zaprezentować główne założenia koncepcji wykładni przedstawionych w nauce. Dokładniej zaś prezentacja ta będzie ograniczona do dwóch głównych metod postępowania, które pojawiają się najczęściej jako koncepcja klaryfikacyjna i koncepcja derywacyjna.

Pozwolą one na podjęcie działań prowadzących do nadania odpowiedniego znaczenia treści przepisu dla utworzenia wzoru normatywnego zachowania bądź wyprowadzenia z nich jednoznacznej normy zachowania. Umożliwi to wykazanie błędności wykładni prawa materialnego przeprowadzonej przez sąd drugiej instancji – w odwołaniu się do argumentacji każdej z metod – mimo iż art. 398³ § 1 pkt 1 k.p.c. nie wprowadza żadnych postanowień w przestrzeni dopuszczalności wykazywania przez stronę błędów sądu w przedmiocie dokonanej przez niego interpretacji treści przepisów prawa materialnego. Dopuszczalne stanie się przy tym zarówno nawiązanie do wykładni przeprowadzonej przez sąd, aby – w ramach polemiki z tymi argumentami – wskazać na błędy w jej przeprowadzeniu, przez co naruszone zostały w ten sposób przepisy prawa materialnego. Ale dopuszczalne będzie także przeprowadzenie wykładni w oparciu o jedną z wymienionych koncepcji dla wykazania błędności dokonanej przez sąd wykładni przepisów prawa materialnego bez takiej bezpośredniej polemiki. Natomiast w przypadku gdy w uzasadnieniu wyroku sądu drugiej instancji nie będzie zamieszczony przebieg działań zrealizowanej wykładni dotyczącej przepisów prawa materialnego, strona skarżąca i tak będzie obowiązana do samodzielnego przeprowadzenia czynności wykładni w uzasadnieniu podstawy skargi kasacyjnej. Nawiąże wówczas do metody wykładni odpowiedniej koncepcji, doprowadzając w konkluzji do wniosku o błędności wyniku wykładni, jaką sąd przeprowadził niezależnie od braku jej wyeksponowania w uzasadnieniu wyroku; chociaż nie będzie to jeszcze prawidłowo sporządzona podstawa skargi kasacyjnej. Druga jej część powinna zawierać wywód w sferze prawidłowej wykładni prawa materialnego jako podstawy rozstrzygnięcia zawartego w orzeczeniu

Tematyka skargi kasacyjnej w procesie cywilnym jest niezwykle istotna ze względu na swoją złożoność oraz znaczenie dla możliwości usuwania z obrotu prawnego prawomocnych orzeczeń sądowych.

W książce przedstawiono sposoby korzystania z procesowo dopuszczalnych środków obrony przed niekorzystnymi skutkami rozstrzygnięcia wydanego przez sąd drugiej instancji. Oceniono najczęściej występujące w praktyce podstawy kasacyjne służące obronie interesów stron w obecnej rzeczywistości prawnej oraz przedstawiono te okoliczności, które taką podstawą nie mogą być ze względu na ograniczenia ustawowe. Argumentację poparto licznymi odesłaniami do ugruntowanych poglądów, ale także najnowszych trendów prezentowanych w doktrynie i orzecznictwie.

W opracowaniu uwzględniono zmiany procedury cywilnej wprowadzone bardzo obszernymi nowelizacjami Kodeksu postępowania cywilnego z 4 lipca 2019 r. i z 7 lipca 2023 r., jak również – w założeniu tymczasowe – rozwiązania przyjęte w tzw. tarczach antycovidowych.

Książka zainteresuje przede wszystkim praktyków stosujących prawo cywilne, w tym zwłaszcza sędziów, adwokatów i radców prawnych. Może przyczynić się do standaryzacji praktyk prawniczych w zakresie konstruowania skarg kasacyjnych, zapewniając tym samym jednolitość interpretacji przepisów prawnych.

Maciej Rzewuski – doktor habilitowany nauk prawnych, profesor Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, pracownik naukowo-dydaktyczny w Katedrze Postępowania Cywilnego i Ochrony Prawnej Wydziału Prawa i Administracji UWM; przewodniczący V Wydziału Gospodarczego Sądu Okręgowego w Olsztynie, sędzieja wizytator do spraw gospodarczych i wieczystoksięgowych tego Sądu; autor ponad 200 publikacji naukowych z zakresu prawa i postępowania cywilnego.

9788383900742 W01P01

ISBN 978-83-8390-074-2

9 788383 900742

ZAMÓWIENIA:

INFOLINIA: +48 801 044 545

ZAMOWIENIA@WOLTERSKLUEWER.PL

WWW.PROFINFO.PL